

Samling for instruktører/veiledere Opplæringskontoret Bilfag AS

Mål for kurset

- Deres kunnskap skal sikre god kvalitet i fagopplæringen og bidra til at flere lykkes og gjennomfører videregående opplæring
- Du skal få kjennskap til din rolle som instruktør/veileder eller faglig leder
- Din økte kompetanse skal gi trygghet i opplæringsarbeidet i egen virksomhet
- Du skal få kunnskap om nye læreplaner og justeringer i rollen som følger av dette (LK20)

Innhold i kurset

9.00 – 9.15	Velkommen
	Om dagen og bli kjent
	Opplæringskontoret i Bilfag
	Gruppearbeid - Den gode lærebedriften
	Å være en godkjent lærebedrift
	Læreplaner etter LK20
11.30 - 12.30	Lunsj
	Synnøve Storvollen – Psykisk helse og læring
14.00 - 14.30	Evaluering og takk for i dag

Gruppeoppgave

1. Hils på gruppa, navn og erfaringer med lærlinger.
2. Hva kjennetegner en god instruktør?

Vi deler i plenum fra noen grupper. Den som det største kjæledyret er ordstyrer og presenterer to stikkord i plenum.

Gruppeoppgave- den gode lærebedriften

Tid ? minutter

Bruk to minutter og jobb individuelt med spørsmålene. Resten av tiden jobber dere sammen.

1. Vi er en god lærebedrift fordi.....
2. Vi kan bli enda bedre som lærebedrift hvis vi.....
3. Å ha lærling/lærekandidat i bedriften er positivt fordi.....
4. Å ha lærling/lærekandidat i bedriften betyr at vi må skjerpe oss når det gjelder.....

Å være en godkjent medlemsbedrift i opplæringskontor

Fylkeskommunens oppgaver

- Godkjenner lærebedrifter, lærekontrakter og opplæringskontrakter
- Formidler søkere til bedrifter
- Utbetaler tilskudd til lærebedrifter
- Oppfølging av opplæringskontor, selvstendige lærebedrifter og lærlinger

- Oppnevner prøvenemnder
- Administrerer fag-/svenneprøver og kompetanseprøver
- Utsteder fag-/svennebrev og kompetansebevis
- Tilbyr etterutdanning for faglig ledere/instruktører, yrkesfaglærere og prøvenemnder

Godkjent lærebedrift

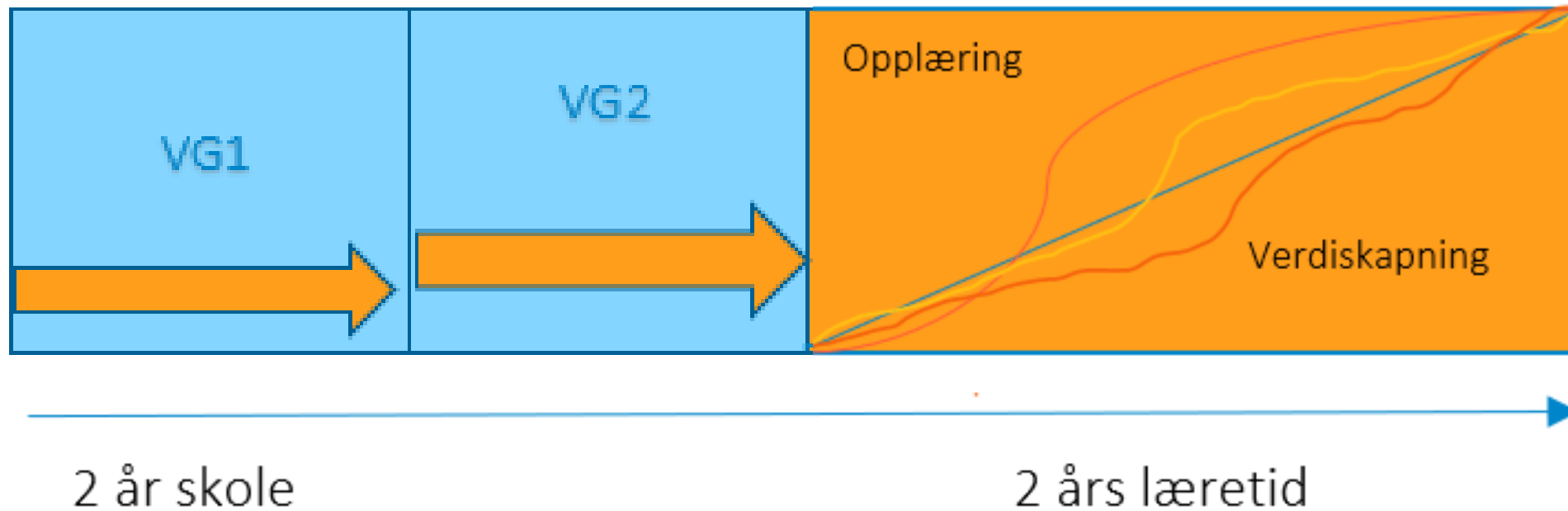
- Inngå en arbeidsavtale i samsvar med læretidens periode som regulerer lønn og arbeidsforhold
- Gjennomfører opplæring etter læreplan for faget
- Har faglig leder og instruktør som er ansvarlig for opplæringen
- Lage en intern plan for opplæringen
- Har et system for planlegging, gjennomføring og vurdering av opplæringen
- Legge til rette for et godt arbeids- og læringsmiljø
- Ha system som kvalitetssikrer opplæringen - underveis vurdering og halvårsvurdering
- Følge opplæringsloven [Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa \(opplæringslova\) - Lovdata](#)
- Legge til rette slik at lærlingen skal bli en god fagarbeider, god samfunnsborger og mestre eget liv
- Melde lærlingen, lære kandidaten eller kandidaten for fagbrev på jobb opp til fag- eller svenneprøve ved læretidens slutt

Lærlingens rettigheter og plikter

- Lærlingen skal delta aktivt i både opplæring og verdiskapingen i lærebedriften.
- Lærlingen har rett til å få den opplæringen som læreplanen fastsetter, har plikt til å delta aktivt for å nå opplæringens mål og til å delta i planleggingen og vurderingen av eget læringsarbeid.
- Lærlingen skal medvirke til å skape et godt arbeidsmiljø og gode arbeidsforhold.
- Læretiden er fastsatt i lærekontrakten.
- Lærlingen er arbeidstaker i lærebedriften med de rettigheter og plikter som følger av lover og tariffavtale, bl.a. når det gjelder arbeidstid, ferie og fridager.
- Lærlingen skal ha [en skriftlig arbeidsavtale](#) med lærebedriften.

Det fireårige løpet Opplæring og verdiskapning

YFF yrkesfaglig fordypning

Elevene får mulighet til å prøve ut ett eller flere aktuelle lærefag

Grunnlag for å velge lærefag

Introduserer elevene for arbeidslivet

Elevene opplever realistiske arbeidssituasjoner

Intern plan for lærlingens/lærekandidatens opplæring

Lærling/Lærekandidat:

Fag:

Bedrift:

Faglig leder:

Planen gjelder for periode:

Kjerneelementer for faget (hentes fra fagets læreplan):

Målet med planen er:

- å gjøre læretiden forutsigbar for lærling og bedrift.
- å sikre en systematisk opplæring for lærlinger, lærekandidater og fagbrev på jobb kandidater (heretter omtalt som lærlinger).
- å vise sammenhengen mellom arbeidsoppgavene i bedriften og opplæringen i hele læreplanen*
- å gi lærlingene mulighet til å involvere seg i og følge opp sin egen opplæring.
- å la lærlingene jobbe med varierte oppgaver som stimulerer til motivasjon og lærelyst
- å gi oversikt over halvårssamtaler og vurderingssamtaler, kurs, tester osv.

Forslag til utfylling av planen:

- Utfylles i samarbeid mellom lærling og instruktør
- Ta utgangspunkt i lærlingens kompetanse
- Fyll inn hvilke arbeidsoppgaver lærlingene kan gjøre i de ulike periodene av læretiden. Ta utgangspunkt i læreplanen for faget og finn fram til hva dere vil ha fokus på å lære i de samme periodene. Læreplaner for alle fag finnes på <http://www.udir.no/lareplaner/>

«Lærebedrifta skal utvikle ein intern plan for opplæringa, for å sikre at lærlingen, praksisbrevkandidaten eller lærekandidaten får ei opplæring som tilfredsstiller krava i læreplanen»
(Opplæringsloven, 2020, § 4-4)

*Læreplanen skal styre innholdet i opplæringen og består av:

- Overordnet del
- Om faget (relevans, kjerneelementer, tverrfaglig temaer og grunnleggende ferdigheter)
- Kompetansemål og vurdering.

Overordnet del av læreplanen – Overordnet del av læreplanverket utdyper verdier og prinsipper for opplæringen. Lærlingene skal gjennom å lære seg et fag samtidig utvikle kompetanse som gjøre dem i stand til å håndtere livet. Det handler om å fungere i sosiale sammenhenger og til å bidra med meninger, faglige diskusjoner og aktiviteter. Lærlingene skal lære å samarbeide og bruke språket for å kommunisere. De skal gjennom oppgaver få mulighet til å undre og komme med egne løsninger og ideer. Dette for å utvikle kritisk tenking i faget og etisk bevissthet. Det skal gis rom for å stille spørsmål, utforske og eksperimentere som igjen utvikler dybdelæring og skaper engasjement og utforskertrang. Videre skal lærlingene utvikle respekt for naturen og klima- og miljøbevissthet. Lærlingen skal og få mulighet til å medvirke i opplæringen og utvikle forståelse for demokratiske prosesser.

Lenke til [overordnet del av læreplanen](#).

Beskriv hvordan bedriften vil legge til rette for verdier og prinsipper i opplæringen gjennom periodens oppgaver

Dokumentasjon av arbeidsoppgaver - Dokumentasjonen av arbeidsoppgaver skal være relevant og hensiktsmessig. Lærlingen skal dokumentere arbeidene sine for å utvikle og synliggjøre refleksjon over egen læring. Dokumentasjon av utført arbeid skal gi grunnlag for bedriftens og lærlingens vurderingsarbeid. Eksempler på dokumentasjon kan være bilder, logg, lydfil, film eller skriftlig notat/oppgave.

Beskriv hvordan lærlingen skal dokumentere sine arbeidsoppgaver og vurdere egen kompetanse

Hvilke forventinger er det til faglig leder og instruktør?

Rolleavklaring i bedriften

- **Ansvarlig/daglig leder** – en som har det formelle ansvaret for at godkjenningskriteriene til enhver tid oppfylles av bedriften eller opplæringskontor, kommune
- **Faglig leder** – en som har ansvaret for at opplæringen er i henhold til opplæringslova
- **Veileder/instruktør** – en som skal følge opp den daglige opplæringen av lærling/lærekandidat
- **Arbeidstakerrepresentant** – skal se til at opplæringsforholdene er tilfredsstillende

Oppgaver til faglig leder

- Lovpålagt hovedansvarlig for opplæringen av lærlinger
- Ansvar for å lage og justere en intern plan for opplæring
- Ansvar for fremdrift og evaluering av opplæringen i samarbeid med lærling og instruktør
- Tilrettelegge for testfagprøver
- Ansvar for oppmelding til fag-, svenne- eller kompetanseprøve
- Støtte instruktøren i arbeidet

Tips til oppgaver for instruktør/veileder

- Gjennomføre forventningssamtale/kartleggingsamtale
- Følge intern plan og gjennomfører opplæring etter læreplan for faget
- Motivere lærlingen for å nå målene, sørge for varierte arbeidsoppgaver og nye utfordringer
- *Instruktøren skal legge til rette for lærlingmedvirkning og stimulere til lærelyst gjennom varierte arbeidsoppgaver.*
- Planlegge og vurdere i samarbeid med faglig leder og lærling
- Halvårsvurdering minst en gang hvert halvår
- Være tilgjengelig for lærlingen
- Legge til rette slik at lærlingen får tid til dokumentasjon og refleksjon
- Følge HMS-rutiner, og legge til rette for et trygt og godt arbeidsmiljø

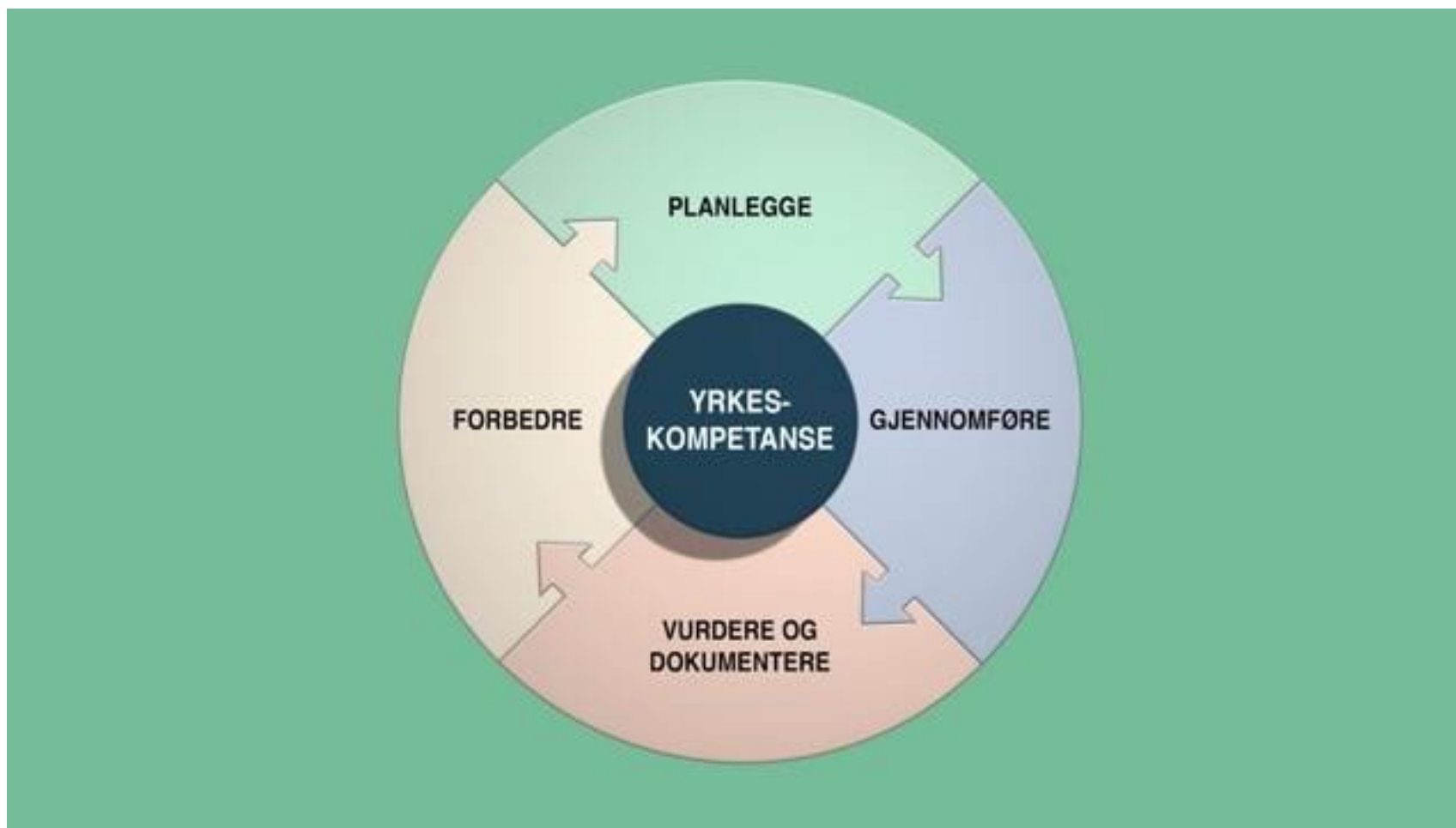

Felles for alle i bedriften

- VÅR LÆRLING
- Lærebedriften skal stimulere til motivasjon, lærelyst og tro på egen mestring
- Skape et læringsmiljø med rom for å prøve å feile
- Lære lærlingen å håndtere medgang og motgang
- Være med å forebygge mobbing og urettferdighet

Læreplaner etter LK20

Gruppeoppgave

1. Hva er det viktigste å lære i ditt fag for at lærlingen skal bli en god fagarbeider (yrkeskompetanse)?

Vi deler i plenum fra noen grupper.

Gruppeoppgave

1. Ta frem læreplanen og se hva det står under kjerneelementer.

Kjenner dere igjen faget?

Overordnet del

Læreplan

- Om faget
- Kompetansemål og vurdering
- **Vurderingsordning**

Utdannings-
direktoratet

[Høyringar](#) | [Kalender](#) | [Presse](#) | [Om Udir](#) | [In Eng](#)

[Utdanningsløpet](#) | [Læring og trivsel](#) | [Eksamen og prøver](#) | [Kvalitet og kompetanse](#) | [Tall og forskning](#) | [Regelverk, tilsyn og tilskudd](#)

Her: [Læring og trivsel](#) > [Læreplanverket](#) > [Læreplaner](#) > Vg3 bilfaget, lette kjøretøy

Læreplan i vg3 bilfaget, lette kjøretøy (BMK03-03)

 Språk | Last ned | Del

[← Til overordnet del](#)

Om faget

[Fagets relevans og sentrale verdier](#)

[Kjerneelementer](#)

[Tverrfaglige temaer](#)

[Grunnleggende ferdigheter](#)

Kompetansemål og vurdering

[Vg3 bilfaget, lette kjøretøy](#)

Vurderingsordning

Gyldighet og innføring

Planleggingsverktøy

[Logg inn](#)

[Hva er dette?](#)

Støtte til læreplanen

[Ressurser for faget](#)

[Hva er nytt i teknologi- og industrifag?](#)

[Følg opp lærling i bedrift](#)

Det nye kompetansebegrepet

Kompetanse er å tilegne seg og anvende kunnskaper og ferdigheter til å **mestre utfordringer** og løse oppgaver i **kjente og ukjent sammenhenger og situasjoner**.
Kompetanse innebærer forståelse og evne til **refleksjon og kritisk tenkning**.

Konsekvenser for opplæring i skole og bedrift

- Læring gjennom helhetlige arbeidsprosesser – åpne oppgaver/oppdrag
- Involvere elever og lærlinger mer
- Bruke åpne spørsmål som får lærlinger til å reflektere og kritisk vurderer begrunnelser og alternative løsninger
- De tverrfaglige temaene blir en naturlig del av opplæringen
- Gi underveisvurdering som skaper lærelyst, nysgjerrighet og utforskertrang – verdsetter kreativitet og at de tør å prøve nye løsninger
- Samarbeid mellom skole og bedrift nødvendig

Fagprøver etter nye læreplaner LK20

- Helhetlige åpne oppgaver
- Involverer kandidat og lærebedrift mer
- Kandidaten får vist personlig kompetanse

Skriv tre ting du synes var bra og vil ta med deg videre etter kurset i dag

www.viken.no

VIKEN
FYLKESKOMMUNE